Súd:	Okresný súd Bratislava I
Spisová značka:	18C/91/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1113215592
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Hlistová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA1:2018:1113215592.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava 1 v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Hlistovou v právnej veci žalobcu: A. G., D.. XX.XX.XXXX, N. X. Z. XXXX/XX, XXX XX C., zast.: JUDr. Pavel Labáth, advokát, Holíčská 13, 851 05 Bratislava, IČO: 37218841, proti žalovanej: Slovenská republika zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci takto

r o z h o d o l :

Súd konanie v časti o zaplatenie 44.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy z a s t a v u j e.

Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajší súd 30.04.2013 sa žalobca domáhal zaviazania žalovanej k náhrade škody z dôvodu nezákonnej väzby. Uplatnená škoda pozostávala z náhrady nákladov vynaložených na obhajobu žalobcu v trestnom konaní proti nemu vedenom pod sp.zn. Pš 68/04 na Krajskom súde v banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu vo výške 3.319 Eur a z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur za nezákonné obmedzenie osobnej slobody. Oprávnenosť svojho nároku odôvodnil tým, že dňa 14.12. 2004 bol zadržaný jednotkou rýchleho nasadenia a umiestnený v Justičnom paláci v Bratislave. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu č.k. Pš 68/04 zo dňa 16.12.2004 a 17.12.2004 súd rozhodol podľa ustanovenia § 68 ods. 1 TP

z dôvodov § 67 ods. 1 písm. a, b, c) TP o väzbe. Rozhodnutím NS SR. č.k. 1Toš/81/2005 zo dňa 2.6.2005, ktoré sa stalo právoplatné dňa 19.7.2005, bola väzba voči jeho osobe zrušená a bol prepustený na slobodu. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR, č.k. VII/2 Gv 240/09-535 zo dňa 23.5.2011, ktoré sa stalo voči jeho osobe právoplatným dňa 31.5.2011 sa trestné konanie voči nemu zastavilo.

2. V súlade s ustanovením § 7 zákona číslo 514/2003 Z.z. (ďalej v texte len "zákon") má právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Nezákonným rozhodnutím o väzbe som utrpel aj nemajetkovú újmu podľa ustanovenia § 17 ods. 2) zákona. Závažné sú najmä následky pri spoločenskom uplatnení ako aj devastujúce následky v mojom súkromnom živote.
Dňa 14.12.2004 jednotka rýchleho nasadenia vtrhla do jeho bytu, vyrazila vstupné dvere a pred maloletými deťmi ho surovo zadržala. Má za to, že toto konanie nebolo nevyhnutné a najmä vzhľadom na prítomnosť maloletých detí, išlo o celkom o zbytočné konanie špeciálnej jednotky. Vyššie popísané "nasadenie" jednotky rýchleho nasadenia sa zvyčajne používa pri násilných trestných činoch, kde

existuje obava z proti reakcie zatýkaného. Jeho povalenie na zem a následné nasadenie pút s namierenými automatickými zbraňami na hlavu, nie je možné akceptovať už len vzhľadom k základným zásadám trestného poriadku a zásade primeranosti. Navyše voči jeho osobe neexistovali žiadne dôkazy alebo predpoklady, odôvodňujúce moje vzatie do väzby. Väzba by ako obmedzenie základného práva mala nastúpiť len ak sú pre ňu skutočné dôvody a jej účel nie je možné dosiahnuť inak. Ako dokazuje rozhodnutie Úradu špeciálnej prokuratúry č.k. VII/2 Gv 240/09- 535, podľa ktorej sa skutok nestal. Aj sám špeciálny prokurátor v uznesení konštatoval, že neexistoval žiadny dôkaz, ktorý by jednoznačne poukazoval na to, že sa podieľal na nelegálnej aktivite.
Ďalej poukázal na ust. § 2 ods. 2) Trestného poriadku, ktoré upravuje práve zásady trestného konania. Ako sa uvádza v ustanovení: "do základných práv a slobôd osôb v prípadoch dovolených zákonom možno zasahovať len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania, pričom treba rešpektovať dôstojnosť osôb a ich súkromie." Podľa jeho názoru sa v prípade neoprávneného porušenia ústavného práva a teda obmedzenia jeho osobnej slobody, takto nepostupovalo. Postup bol zbytočne brutálny a svedkom boli aj maloletí, ktorí sa s ním dodnes ťažko vyrovnávajú.
Taktiež poukázal na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 557/09 zo dňa 18.8.2009, podľa ktorého "spôsobilosť k právam v širokom zmysle charakterizujú práva jednotlivca, ku ktorému je verejná moc povinná rešpektom. Bez uznania tohto postulátu by ostatné ústavným poriadkom garantované základné práva a slobody, boli len prázdnymi floskulami." Do pozornosti dal aj ďalší nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 412/04 zo dňa 7.12.2005, ktorý konštatuje: "Ťažiskom ústavného poriadku je jednotlivec a jeho práva garantované ústavným poriadkom. Jednotlivec je východiskom štátu. Štát a všetky jeho orgány sú ústavou viazané k ochrane práv jednotlivca. Pojatie ústavnosti sa pritom neobmedzuje len na ochranu základných práv jednotlivcov (napr. právo na život, zaručenie právnej subjektivity), ale v súlade s povojnovou zmenou v chápaní ľudských práv (ktorá bola vyjadrená napr. v Charte

OSN alebo Všeobecnej deklarácii ľudských práv) sa stala základnou bázou, z ktorej vychádzajú interpretácie všetkých základných práv, ľudská dôstojnosť, ktorá okrem iného vylučuje aby s človekom bolo zachádzané ako s predmetom. Otázky ľudskej dôstojnosti sú v tomto pojatí chápané ako súčasť kvality človeka, súčasťou jeho ľudskosti." Aj judikatúra nemeckého Spolkového ústavného súdu uznala v svojej rozhodovacej praxi teóriu, že k porušeniu ľudskej dôstojnosti prichádza v prípade, ak je jednotlivec postavený štátnou

mocou do rolu objektu, keď sa stáva prostriedkom a je do podoby druhovej zameniteľnej veličiny. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ÚS ČR charakterizuje práva človeka (rovnako ako súdy iných štátov EU, vrátane Európskeho súdneho dvora) široko a neoprávnený zásah štátnej moci do nich náležíte sankcionujú. Voči jeho osobe bol zásah vykonaný neoprávnene, bezdôvodne a v rozpore so zásadami Trestného poriadku. NS SR po 5 mesiacoch označil jeho väzbu ako neodôvodnenú a nezákonnú. Konštatovanie žalovanej, že nevidí dôvod na vyplatenie nemajetkovej ujmy, ktorú štát spôsobil, považuje za nesprávny právny záver. Nezákonné rozhodnutie o väzbe ovplyvnilo jeho život a spôsobili celú radu problémov, ktoré zostanú do konca života. V ich dôsledku už nikdy nebude môcť žiť život ako predtým. Štát mu jeho stíhaním a väzbou zničil dobré meno a pošliapal dôstojnosť. Európsky súdny dvor sa k otázke sankčnej náhrady škody stavia striktne a vždy v prospech jednotlivca, ktorý neoprávneným zásahom štátu utrpel. Sankcia za neoprávnené konanie by mala pôsobiť preventívne, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonmi. Navyše býva v malom meste, kde sa všetci navzájom poznajú. Podobný zásah si ľudia všimnú a šíria o ňom reči ďalej. Jeho spoločenské postavenie tak utrpelo výrazné poškodenie. Ľudia sú kreatívni, čo viedlo k rôznym "zaručeným" verziám čo mal spáchať. Tak sa stal zlodejom, vrahom a násilníkom. Skutočnosť, že sa jednalo o neoprávnený zásah, neoprávnenú väzbu a skutočnosť že nič nespáchal nikto riešiť už nebude.

3. Na základe vyššie uvedeného si uplatňoval výšku nemajetkovej ujmy a sankčnú náhradu škody vo výške 5 000,- EUR. Táto suma predstavuje spoločenskú ujmu, znehodnotenie spoločenského uplatnenia ako aj sankciu za neoprávnené, zbytočne tvrdé a bezdôvodné konanie štátu voči jeho občanovi. Žiadosťou zo dňa 25.7.2012 si splnil povinnosť podľa § 15 ods. 1) zákona 514/2003 Z.z. Na základe uvedenej žiadosti adresovanej Ministerstvu spravodlivosti bol jeho nárok na náhradu škody bezvýsledne prerokovaný. Náhradu škody si uplatnil celkovo vo výške 8.319 Eur.

4. V priebehu konania žalobca súdu dňa 30.10.2017 doručil návrh na pripustenie zmeny žaloby na základe ktorého požadoval zaviazať žalovanú len k náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 Eur. Uvedenú sumu náhrady nemajetkovej ujmy odôvodnil deprimujúcim pobytom vo väzbe, vo väzbe v

ktorej strávil 171 dní (takmer pol roka), pocitom bezmocnosti, nespravodlivosti, stratou osobnej slobody a súkromia po dobu takmer pol roka, výrazným poškodením psychického zdravia, ktoré pretrvávalo aj dlho po prepustení z väzby, odlúčením od maloletých detí, ktoré boli vo veku, kedy vyžadujú intenzívnu starostlivosť rodičov a rodičovskú výchovu, narušením rodinných väzieb, narušením slobody podnikania, stratou príjmu počas výkonu väzby aj počas dlhodobej PN (takmer rok).

5. Uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 21.11.2017 súd zmenu
žaloby pripustil v navrhovanom znení.

6. Žalovaná sa k žalobe písomne vyjadrila podaním zo dňa 12.08.2014 a 02.03.2017 na základe ktorých žiadala žalobu zamietnuť a to z dôvodu, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a v konaní nepreukázala vznik nemajetkovej ujmy. Súčasne namietala pasívnu vecnú legitimáciu nakoľko žalobca žalobu podal proti Ministerstvu spravodlivosti SR a nie

voči Slovenskej republike, ktorá je v prípade zodpovednosti štátu za škodu podľa zák.č. 514/2003 Z.z. pasívne vecne legitimovaná. K samotnému nároku na náhradu škody uviedla, že vydanie uznesenia o vzatí do väzby malo svoje opodstatnené dôvody ktoré vyplývali zo skutočností, že žalobca bol v kontakte s organizátorom skupiny V. H., ako aj z obsahu záznamov o vykonaní odposluchov telefonických hovorov, zápisníc o vykonaní domových prehliadok, výpisov z účtov konkrétnych peňažných ústavov (žalobcovi boli zasielané finančné prostriedky v roku 2002 v sume 19.400,- USD a v roku 2003 cca 63.500,- USD) a tiež zápisníc o výsluchoch jednotlivých spoluobvinených. Okolnosť, že záznamy z telekomunikačnej prevádzky nebolo možné použiť ako dôkaz z dôvodu, že príkazy nespĺňali zákonné náležitosti boli síce dôvodom k oslobodeniu žalobcu ale samotnú väzbu si svojím správaním a konaním zavinil žalobca sám. Pokiaľ ide o ďalšie skutočnosti uvádzané žalobcom ohľadom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobca v tomto smere nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by preukázal zásah do osobnostných práv.

7. Pasívna vecná legitimácia
Žalobca na základe námietky vznesenej žalovaným subjektom podaním zo dňa 16.03.2016, na základe uznesenia súdu zo dňa 15.02.2016 o odstránenie vady podania t.j. žaloby, upresnil označenie žalovaného resp. žalovanej na " Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR". Súd takýto postup akceptoval s poukazom na rozhodnutia NS SR ako i ÚS SR (napr. II.ÚS 675/2016-33) v zmysle ktorých , ak zo samotnej žaloby vyplýva, že sa ňou žalobca domáha zaplatenia finančnej sumy z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci v súlade so zákonom o zodpovednosti za škodu, pričom svoj nárok vyvodzuje z tohto zákona, a z ktorého je v súlade s § 1 a § 3 ods. 1 písm. a/ zrejmá zodpovednosť štátu, aj keď v žalobe žalobca označil za pasívne legitimovaný subjekt Ministerstvo spravodlivosti SR, orgán, ktorý je oprávnený v mene štátu konať avšak zo žaloby zjavne vyplýva, že smeruje proti štátu, je namieste, aby konajúci všeobecný súd pristúpil k postupu podľa § 43 O.s.p. (právny procesný predpis platný v čase upresnenia označenia subjektu).

8. Žalobca na pojednávaní konanom dňa 20.09.2018 žalobu v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 44.000 Eur vzal späť a žiadal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu 6.000 Eur, nakoľko takáto výška nemajetkovej ujmy bola predmetom predbežného prerokovania nároku v zmysle § 15 zák.č. 514/2003 Z.z. Titulom záverečného prednesu poukázal na to, že dňa 14.12.2004 bol A. G. aj s manželkou I. zadržaný v ich byte jednotkou rýchleho nasadenia PZ a následne boli obaja na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou SŠ sp. zn. Pš 68/04 zo dňa 16.12.2004 a rozhodnutia súdu zo dňa 17.12.2004 umiestnení vo väzbe v Justičnom paláci v Bratislave. Rozhodnutím NS SR lToš/81/2005 zo dňa 02.06.2005 boli obaja z väzby prepustení. Uznesením Úradu ŠP, GP SR VII/2/ Gv/240/09. 535 zo dňa 23.05.201 1, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31.05.2011 bolo trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. a) zastavené. A.

G. strávil vo väzbe 171 dní. takmer pol roka. Na 171 dní bola obmedzená jeho osobná sloboda. Na 171 dní bola obmedzená aj ich sloboda pohybu a pobytu. Nezákonným konaním štátnych orgánov SR došlo k porušeniu základných slobôd, garantovaných Ústavou SR. Nezákonným väzobným trestným stíhaním bola dobrá povesť žalobcu K v značnom rozsahu poškodená. Došlo aj výraznému zásahu do dôstojnosti, dobrej povesti, osobnej cti a strate súkromia nielen samotného A. G., ale aj jeho najbližších príbuzných, najmä detí, ktoré ujmu vníma a pociťuje ako ujmu vlastnú. A. G. žije aj s rodinou v malom

meste, kde sa ľudia navzájom poznajú a ani po prepustení väzby i zastavení trestného stíhania už nikdy nebude jeho spoločenské postavenie, osobná česť ľudská dôstojnosť taká ako pred väzbou.

Dlhodobým nezákonným pobytom vo väzbe bol v značnej miere narušený jeho súkromný život, boli pretrhnuté rodinné väzby s blízkymi príbuznými. Došlo k obmedzeniu ústavného práva podnikať a k zníženiu jeho príjmu , ktorý sa prejavil na chode celej rodiny. Na základe skutočnosti, že obaja rodičia boli vo väzbe, OS Senica rozsudkom 11 P/16/05/35 zo dňa 25.10.2005 rozhodol o zverení maloletých detí O. V. Š. G. do náhradnej osobnej starostlivosti O. V. L. G. (rodičov A. G.). V súvislosti s tým došlo k porušeniu práva čl. 41 ods. 4 starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na ich výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. U žalobcu bola v dôsledku väzby diagnostikovaná postraumatická stresová porucha čo nesporne vyplýva z vyjadrenia O.. G. k zdravotnému stavu žalobcu. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať že nezákonná väzba a už samotný pobyt vo väzbe, obmedzenie osobnej slobody. Pohyb a pobytu sú v zmysle zákonných ustanovením sú dôvodom na odškodnenie žalobcu. V zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy SR každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu, či orgány verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa č. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore 514/2003 Z.z. má právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ak bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie. Na základe vyššie uvedeného žiadal aby súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 Eur. Vo zvyšku vzal žalobu späť.

9. Žalovaná na pojednávaní konanom dňa 20.09.2018 k zmene žaloby uviedla, že vo vzťahu k uplatnenej výške nemajetkovej ujmy v sume 6 tis. Eur zotrváva na vznesenej námietke premlčania nad sumu, ktorá bola predbežne prerokovaná t.j. nad sumu 5,000 Eur. Titulom záverečného prednesu žiadala žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobca vznik a výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy nepreukázal. Vo svojich prednesoch ju iba všeobecné konštatoval , pričom tieto svoje tvrdenia nepodložil nijakým relevantným dôkazom. Rovnako žalobca nepreukázal ani výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy s poukazom na znenie § 17 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Zb. Podľa názoru žalovanej žalobca v predmetnom konaní neuniesol dôkazné bremeno ním tvrdených skutočností a teda jeho tvrdenia ostali nepreukázané.

10. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými podaniami sporových strán, ich prednesmi na súde, oboznámením sa s listinnými dôkazmi (Uznesenie o vzatí do väzby zo dňa 16. 12. 2004 a 17. 12. 2004, Rozhodnutie NS SR č.k. 1Toš/81/2005 o zrušení väzby zo dňa 2.6.2005, Uznesenie Špeciálnej prokuratúry č.k. VIt/2 Gv 240/09 zo dňa23.5.2011, Potvrdenie o prepustení z výkonu väzby, Rozsudok Okresného súdu Senica č.k. 11P 16/2005-35, zo dňa 25.10.2005, písomná výpoveď žalobcu č.l.154,

písomná výpoveď svedkyne- matky žalobcu č.l. 152, predbežné prerokovanie žaloby na MS SR zo dňa 22.02.2013) a dospel k záveru, že nárok žalobcu v naposledy uplatnenej výške je dôvodný.

11. V konaní bolo bez pochybností preukázané, že žalobca bol v súvislosti so zadržaním jednotkou rýchleho nasadenia dňa 14.12.2004 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu sp.zn. Pš 68/04 zo dňa 16.12.2004 a 17.12.2004 vzatý do väzby s poukazom na § 67 ods.1 písm. a, b, c Tr. por. (kolúzna väzba). Proti tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorú Krajský súd v Banskej Bystrici

uznesením zo dňa 22.apríla 2005 sp.zn. Pš 68/04 zamietol a zamietol aj žiadosť žalobcu o prepustenie na slobodu.

12. Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podal žalobca sťažnosť na NS SR. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 02.06.2005 sp.zn1 Toš 81/2005 zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol o prepustení žalobcu a jeho manželky z väzby na slobodu. Najvyšší súd SR svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že " vzhľadom na súčasný stav dokazovania vo veci, keď boli vypočutí rozhodujúci svedkovia i podstatná časť obvinených (okrem ušlých) a boli zabezpečené vecné i listinné dôkazy, nie je možné súhlasiť s názorom krajského súdu, že u obvinených nie je možné vylúčiť kolúzne aktivity. Za danej procesnej situácie je prakticky vylúčené, že by žalobca a jeho manželka ako obvinení, mohli

ovplyvňovať Ďalších obvinených prípadne svedkov. Pritom podiel obvinených na trestnej činnosti bol relatívne malý a bol determinovaný tým, že obvinená G. prevádzkovala v uvedenom tábore bufet a obvinený G. vykonával legálnu taxislužbu. Argumentácia sťažovateľky, že bývalý vedúci tábora L.. O. je od začiatku stíhania na slobode taktiež podporuje jej tvrdenie, že uvedené nebezpečenstvo z ich strany neexistuje. Preto kolúzny dôvod väzby u oboch obvinených odpadol. Pokiaľ ide o preventívny dôvod väzby treba poukázať na to, že obaja viedli pred spáchaním trestnej činnosti riadny občiansky život, pričom žiaden z nich nebol dovtedy súdne trestaný ani inak postihnutý." S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd uzavrel, že sťažnosť žalobcu a jeho manželky je dôvodná pre neexistenciu zákonných dôvodov väzby a rozhodol o ich prepustení na slobodu.

13. Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č.k. VII/2 Gv 240/09-535 zo dňa 23.mája 2011 ktoré nadobudlo právoplatnosť voči žalobcovi dňa 04.06.2011 bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že sa skutok nestal, nakoľko priame dôkazy usvedčujúc obvinených z trestnej činnosti boli získané nezákonným spôsobom a nepriame dôkazy nevytvárajú taký harmonický celok na základe ktorého by bolo možné nepochybne konštatovať existenciu trestnej činnosti a usvedčiť jej páchateľov. Z potvrdenia o prepustení z výkonu väzby zo dňa 02.06.2005 súd zistil, že žalobca bol vo výkone väzby v čase od 14.12.2004 do 02.06.2005 t.j. 171 dní.

14. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 11P 16/05-35 zo dňa 25.10.2005 boli malol. deti žalobcu a jeho manželky z dôvody výkonu väzby zverené do osobnej starostlivosti

rodičov žalobcu s účinnosťou od 14.12.2004. Písomná výpoveď žalobcu č.l. 154 a jeho matky ako svedkyne č.l. 152 obsahovala skutkové tvrdenia popisujúce negatívny dopad výkonu väzby rodičov maloletých detí na ich rodinný život, psychický stav detí, na zdravotných stav nielen žalobcu a jeho manželky ale aj zdravotný stav starých rodičov, ktorí museli v maximálnej miere v záujme maloletých detí ich ochraňovať pred negatívnou realitou a zmierňovať neprítomnosť rodičov osobnou starostlivosťou a láskou.

15. Žalobca si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil predovšetkým na základe nezákonného rozhodnutia o väzbe. Vzhľadom k tomu, že k skutkovým okolnostiam, ktoré zakladajú právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy došlo za účinnosti zák.č. 514/2003

Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len Zákon) súd jeho oprávnenosť posudzoval podľa ustanovení zákona platného a účinného v čase vzniku nároku na náhradu škody.

16. Podľa § 3 ods. 1 písm. zákona 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci
a) nezákonným rozhodnutím,
d) nesprávnym úradným postupom.
Podľa § 3 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.
Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu ako i nesprávnym úradným postupom je zodpovednosť objektívna, čo znamená, že oprávnený subjekt (poškodený) nie je povinný preukazovať v konaní úmysel alebo nedbanlivosť, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu, tzv. zodpovednosť za výsledok. Základom právneho nároku môže byť nezákonnosť rozhodnutia alebo nesprávny úradný postup.
V znení § 4 ods. 1 písm. a) zákona č.514/2003 vo veci náhrady škody ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa §3 ods.1 koná v mene štátu, vzhľadom k tomu, že škoda ktorej náhradu si žalobca uplatňuje mala mu vzniknúť v súvislosti s rozhodnutím súdu, Ministerstvo spravodlivosti SR.
Podľa § 5 ods.1 právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.
Podľa ods.2) právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním ako s účastníkom konania, konané malo byť.

17. Podľa § 6 ods.1 ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo

zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.
Podľa § 6 ods.2 právo podľa ods.1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje ak ide o prípady osobitného zreteľa.

18. Právny základ nároku
Predmetom rozhodovania o nemajetkovej ujme je skutočnosť, že žalobca bol nezákonným spôsobom obmedzený na osobnej slobode. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol vo výkone väzby v čase od 14.12.2004 do 02.06.2005, pričom rozhodnutie

o nariadení výkonu väzby sa stalo nezákonným z dôvodu rozhodnutia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č.k. VII/2 Gv 240/09-535 zo dňa 23.mája 2011 o zastavení trestného stíhania ktoré nadobudlo právoplatnosť voči žalobcovi dňa 04.06.2011 čím je daný právny základ nároku. Faktom je, že nárok na náhradu škody za predpokladu splnenia podmienok upravených v § 8 ods.6 písm.a) zákona nevzniká t.j. ak si väzbu poškodený zapríčinil vlastným konaním, to ale nie je daný prípad, nakoľko i keby teoreticky súd dospel k záveru, že trestné stíhanie bolo začaté oprávnene, tento samotný fakt nemôže konvalidovať nezákonné rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody najmä v prípade ak samotné trestné stíhanie bolo v konečnom dôsledku zastavené a preto sa aj na osobu žalobcu vzťahuje bez ďalšieho právo na odškodnenie v podobe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd garantuje každému, koho osobná sloboda bola nezákonne obmedzená právo na odškodnenie, v tomto smere žiadne

obmedzenia alebo výluky neobsahuje. Vnútroštátny predpis upravujúci podmienky odškodnenia, v prípade nezákonného obmedzenia osobnej slobody, nemôže sprísňovať podmienky uplatnenia nároku poškodeného stanovených Dohovorom a ak áno, aplikácia odškodnenia v zmysle Dohovoru má prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Iná interpretácia by bola v rozpore aj s Ústavou SR upravujúcej základné ľudské práva a slobody.

19. Výška nemajetkovej ujmy
Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy Zákon v platnom a účinnom znení v čase vzniku skutkových okolností zakladajúcich vznik nároku výslovne nestanovoval žiadne kritéria a tým ponecháva na voľnú úvahu súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady. Až zmena právnej úpravy zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2009 vymedzila demonštratívnym výpočtom v ust. § 17 ods. 3 okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadať a v ust. § 17 ods. 4 dokonca stanovila spodnú hranicu výšky nemajetkovej ujmy. Aj v tomto prípade však preukazovať v súdnom konaní zásah do osobnostných práv v dôsledku nezákonného obmedzenia osobnej slobody sa javí ako rozporuplné a absurdné, nakoľko už samotné obmedzenie osobnej slobody v rozpore s ustanoveniami článku 5 Dohovoru zakladá nárok na odškodnenie. Preto súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30 Eur za jeden deň väzby vychádzal zo sumy v porovnateľnej úrovni odškodnenia v iných európskych štátoch - signatároch Dohovoru za deň obmedzenia osobnej slobody, keď napríklad v Rakúsku je rozpätie sadzby za deň obmedzenia osobnej slobody 20 Eur až 50 Eur v Taliansku to predstavuje sumu 235,83 Eur, vo Fínsku 100 Eur, v Holandsku 80 Eur až 105 Eur (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp zn. 30 Cdo 2357/2010), nemožno túto úvahu považovať za nepreskúmateľnú voľnú voľbu, vymykajúcu sa akejkoľvek kontrole a takto celkovo určená výška náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na dĺžku väzby 171 dní je podľa názoru prvostupňového súdu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.
Súd pri stanovení peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenej nezákonným obmedzením osobnej slobody zo strany štátu prihliadol k dĺžke obmedzenia osobnej slobody a k následkom v osobnej sfére poškodenej osoby. Tu vychádzal zo skutočností uvádzaných nielen žalobcom ale aj matkou žalobcu uvedených v jej písomnom podaní. Ohľadne kritéria celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody (trvania výkonu väzby) súd vychádzal aj z toho, že časové okolnosti výkonu väzby sú objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie celkovej výšky odškodnenia. Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo výkone väzby v osobnej sfére poškodenej osoby je všeobecne nutné zohľadniť skutočnosť, že samotné držanie vo výkone väzby má z povahy veci negatívne dôsledky (dopad) na slobodu

pohybu či do práva na súkromie a že v tomto ohľade výkon väzby sám osebe pôsobí (spôsobuje) ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby. Pri hodnotení okolností podstatných pre určenie výšky nemajetkovej ujmy je možné vychádzať z toho, že relevantnými skutočnosťami sú všetky tie, ktoré sa inak podraďujú pri uplatnení práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Obč. zák., najmä občianskej cti a ľudskej dôstojnosti a vážnosti, súkromného a rodinného života, osobnej slobody, slobody pohybu i pobytu (rozsudok NS ČR 30 Cdo 2357/2010), atribúty ktoré vzal aj súd prvej inštancie pri svojej úvahe za podstatné.

20. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol uplatnený v trojročnej premlčacej lehote stanovenej Zákonom, ktorá začala plynúť odo dňa kedy rozhodnutie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť t.j. 04.06.2011 a taktiež bola splnená materiálna podmienka jeho uplatnenia na súde, keďže nárok bol predbežne prerokovaný

v dôsledku jeho uplatnenia na MS SR prostredníctvom písomnej žiadosti doručenej MS SR dňa 31.08.2012. MS SR nárok žalobcu nepovažoval za dôvodný (odpoveď zo dňa 22.02.2013).

21. Námietka premlčania
Žalovaná, v súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy, vzniesla námietku premlčania v časti prevyšujúcej pôvodne uplatnenú sumu vo výške 5.000 Eur s poukazom na to, že v pôvodnej žalobe podanej na súd dňa 30.04.2013 si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur. Premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody či už majetkovej alebo nemajetkovej v zmysle Zákona uplynula dňom 04.06.2014. Pokiaľ žalobca si nárokuje vyššiu sumu ako tú ktorú si uplatnil v premlčacej lehote (pojednávanie dňa 20.09.2018 6.000 Eur), jeho nárok podlieha námietke premlčania, ktorá znemožňuje súdu takto zmenený nárok, v časti na ktorú sa premlčanie vzťahuje, priznať. Preto súd prisvedčil námietke žalovanej a žalobu nad rámec 5.000 Eur zamietol.

22. Výrok súdu o zastavení konania v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 44.000 Eur sa zakladá na ust. §145 ods.1 CSP.

23. Výrok o nároku na náhradu trov konania v rozsahu 10% vychádza zo znenia ust.§ 255 ods.1 CSP v ktorom sa uvádza, že súd prizná strane nárok na náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom konaní bol úspech žalobcu v pomere 10% k nároku uplatnenom v návrhu na zmenu žaloby (50.000 Eur) a preto v takom istom pomere súd priznal žalobcovi nárok na náhradu jeho trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie môže podať strana v neprospech ktorej bolo vydané.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Odvolanie možno odôvodniť len tým (§ 365 CSP), že:
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený senát,
d) konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.